

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/146809,78-rocznica-zbrodni-wolynskiej-inicjatywy-IPN.html>
2021-09-27, 00:49

78. rocznica zbrodni wołyńskiej - inicjatywy IPN

Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej został ustanowiony na mocy uchwały Sejmu RP z dnia 22 lipca 2016 roku. Święto ma na celu upamiętnienie ofiar rzezi wołyńskiej i innych mordów dokonanych na obywatelach II Rzeczypospolitej przez ukraińskich nacjonalistów w czasie II wojny światowej. Wspomnienie przypada 11 lipca 1943 roku, w rocznicę tzw. krwawej niedzieli, będącej punktem kulminacyjnym masowych eksterminacji polskiej ludności cywilnej na Wołyniu przez OUN, UPA, wspieranych przez lokalną ludność ukraińską.

W 78. rocznicę zbrodni wołyńskiej Instytut Pamięci Narodowej uczestniczył w obchodach rocznicowych upamiętniających ofiary, organizowanych w całej Polsce.

IPN Centrala

[11 lipca 2021, Warszawa](#) - zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk oraz dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek wzięli udział w centralnych obchodach Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej

[projekt BEN IPN i Teatru „Nie Teraz” „Wołyń 1943. Pamiętamy”](#)

[„Wołyń 1943 Pamiętamy” - impresje poetyckie](#)

Oddział IPN w Białymstoku i Delegatura IPN w Olsztynie

[11 lipca 2021, Zielonka Pastęcka](#) - udział przedstawicieli Delegatury IPN w Olsztynie w wojewódzkich warmińsko-mazurskich obchodach upamiętniających ofiary zbrodni wołyńskiej

[11 lipca 2021, Jedwabno \(koło Szczytna\)](#) - złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową oraz odczyt pracownika IPN

emisja spotu na telebimie przy skrzyżowaniu ulic Jana Pawła II i Wierzbowej
słuchowisko/podcast ze wspomnień ocalałych z rzezi wołyńskiej, umieszczony na

Facebooku oddziału; materiały pochodzą z wydanej przez IPN oraz Polskie Radio płyty „Wołyń 1943”

Oddział IPN w Gdańsku

9-30 lipca 2021, Gdańsk – prezentacja wystawy elementarnej „Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyjskie 1943–1945” (przed siedzibą IPN w Gdańsku)

10 lipca 2021, Brzydowo – uroczystość odsłonięcia kamienia pamiątkowego poświęconego pamięci ofiar nacjonalistów ukraińskich; organizatorem wydarzenia jest Gmina Ostróda, wydarzenie pod patronatem honorowym IPN, z udziałem delegacji Oddziału IPN w Gdańsku

11 lipca 2021, Zielonka Pasłęcka – udział w uroczystościach przed pomnikiem Pamięci Poległych na Frontach II Wojny Światowej oraz w Partyzantce i Placówkach Samoobrony na Wołyniu wraz z przedstawicielami władz państwowych i samorządowych; złożenie kwiatów pod pomnikiem, przy zamontowanej obok tablicy OBUWiM w Gdańsku: Genocidium Atrox; uczestnikom uroczystości była rozdawana broszura IPN Gdańsk „Wołyń 1943. Ludobójstwo Polaków na Wołyniu 1939-1945. Świadectwa”

11 lipca 2021, Gdańsk – udział w okolicznościowej Mszy świętej w Gdańsku, następnie złożenie kwiatów pod gdańskim pomnikiem Pamięci Ofiar Eksterminacji Ludności Polskiej na Wołyniu, uczestnikom uroczystości była rozdawana broszura IPN Gdańsk „Wołyń 1943. Ludobójstwo Polaków na Wołyniu 1939-1945. Świadectwa”

12 lipca 2021, Malbork (przy dworcu PKP) – uroczystość złożenia kwiatów pod tablicą upamiętniającą transport pierwszych osadników z Wołynia; tuż obok jest prezentowana tablica edukacyjna Genocidium Atrox; uczestnikom uroczystości była rozdawana broszura IPN Gdańsk „Wołyń 1943. Ludobójstwo Polaków na Wołyniu 1939-1945. Świadectwa”

12 lipca 2021, Prabuty – prezentacja tablicy edukacyjnej Genocidium Atrox, poświęconej ofiarom ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów, przygotowanej przez OBUWiM w Gdańsku, zamontowanej obok upamiętnienia Ofiar Zbrodni Wołyńskiej na cmentarzu komunalnym w Prabutach; uczestnikom uroczystości była rozdawana broszura IPN Gdańsk „Wołyń 1943. Ludobójstwo Polaków na Wołyniu 1939-1945. Świadectwa”

Film na 78. rocznicę Krwawej Niedzieli na Wołyniu (11 lipca) – „Kisielin”

Oddział IPN w Krakowie

Uroczystości upamiętniające ofiary ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na polskich obywatelach, mieszkańcach Wołynia i Kresów Południowo-Wschodnich II RP zorganizowali Oddział IPN w Krakowie, Fundacja Stanica Kresowa,

Małopolska Rada Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Korporacja Akademicka „Akropolia Cracoviensis”.

11 lipca 2021, Kraków

11:00 – Msza święta w kościele karmelitów bosych pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (ul. Rakowicka 18)

12.15 – uroczystości przy Pomniku Ofiar Zbrodni Ludobójstwa na cmentarzu Rakowickim (przy południowo-zachodnim murze cmentarza, w pasie nr 49)

11 lipca 2021, Nowy Targ – uroczystości zorganizowane przez Oddział IPN w Krakowie, Stowarzyszenie Nowotarska Grupa Mieszkańców „Pamięć”, Podhalańska Grupa Rekonstrukcyjna „Błyskawica” i parafia św. Katarzyny.

18.00 – msza święta w kościele św. Katarzyny, w intencji ofiar ukraińskich nacjonalistów

19:00 – otwarcie wystawy „Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma”

11 lipca 2021, Nowy Sącz, godz. 16.00 – pomnik-mauzoleum Pieta Sądecka (al. Wolności), otwarcie wystawy „Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyskie 1943-1945” (organizatorzy: Oddział IPN w Krakowie i prezydent Nowego Sącza Ludomir Hanzel).

Oddział IPN w Lublinie

7 lipca 2021 – ukazał się dodatek prasowy IPN do „Naszego Dziennika” *Golgota Wołynia*

8 lipca 2021, Lublin, (sala konferencyjna IPN Lublin, ul. Wodopojna 2)

17.00 – otwarcie wystawy poświęconej pamięci Włodzimierza Sławosza Dębskiego

18.00 – prezentacja filmu dokumentalnego „Zmarłych pogrzebać. Wołyń 1943 w relacjach świadków” (reż. Katarzyna Osowska, muz. Krzesimir Dębski)

9 lipca 2021, Lublin

12.00 – Msza Święta w intencji ofiar ludobójstwa (Kościół Garnizonowy pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Lublinie, Al. Racławickie 20)

13.00 – przejście pod pomnik Ofiar Wołynia

13.30 – przemówienia okolicznościowe i złożenie kwiatów pod monumentem

Oddział IPN w Łodzi

pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN w Łodzi zapalili symboliczny znicz pod tablicą na elewacji kościoła pw. Zesłania Ducha Świętego upamiętniającą ofiary NKWD i nacjonalistów ukraińskich oraz w kościele pw. Miłosierdzia Bożego, gdzie upamiętniono ofiary rzezi wołyńskiej oraz wywiezionych na Sybir i zamordowanych przez NKWD

9-31 lipca 2021, Brzeziny – prezentacja wystawy plenerowej „Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyjskie 1943-1945” (Muzeum Regionalne)

9-17 lipca 2021, Łódź – prezentacja wystawy „Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyjskie 1943-1945” w łódzkiej katedrze

Oddział IPN w Poznaniu

11 lipca 2021, Zielona Góra-Łężyca – uroczystości z udziałem Krzysztofa Mazura (IPN Poznań)

11 lipca 2021, Poznań – złożenie kwiatów pod tablicą memoratywną w krużgankach oo. Dominikanów.

Oddział IPN w Rzeszowie

8 lipca 2021, Przemyśl – wykład Artura Brożyniaka (OBBH IPN w Rzeszowie) „Ludobójstwo Polaków dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na terenie obecnego Podkarpacia” w ramach uroczystości 78. rocznicy ludobójstwa ukraińskich nacjonalistów z OUN-UPA na Polakach (sala budynku głównego Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu, Plac płk. Berka Joselewicza 1)

10-11 lipca 2021, Kędzierzyn-Koźle – udział Artura Brożyniaka w obchodach XVIII Wojewódzkich Dni Kultury Kresowej w Kędzierzynie-Koźlu oraz Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa Dokonanego przez Ukraińskich Nacjonalistów na Obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej; ramach uroczystości odbyła się konferencja historyczna w Miejskim Ośrodku Kultury w Koźlu (ul. Skarbowa 10), podczas której Artur Brożyniak wygłosił referat „Krwawa Niedziela w Baligrodzie i inne zbrodnie nacjonalistów w Bieszczadach w 1944 roku. Zarys problematyki”

11 lipca 2021, Akcja „Zapal znicz” – akcja Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN w Rzeszowie, obejmująca szereg powiatów woj. podkarpackiego, gdzie we współpracy z Jednostką Strzelecką 2033 im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie, Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Lubaczowie, Hufcem ZHP w Lubaczowie im. ks. hm. Wiktora

Hassa Paneckiego, Jednostką Strzelecką Nr 2222 w Brzozowie oraz młodzieżą odwiedziliśmy groby ofiar OUN-UPA, uporządkowaliśmy je, zapaliliśmy znicze, przypomnieliśmy o tych tragicznych zdarzeniach

[12 lipca 2021, Dydnia](#) – wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury Bibliotek Promocji i Wypoczynku w Dydni pracownicy OBUWiM IPN w Rzeszowie spotkali się z młodzieżą z półkolonii i razem udali się na groby ofiar nacjonalistów ukraińskich

OBUWiM IPN w Rzeszowie przygotowuje tablicę upamiętniającą ofiary napadu UPA na Wołkowyję 14/15 lipca 1946 r., która zostanie odsłonięta najprawdopodobniej 12 września 2021

Oddział IPN w Szczecinie

[10 lipca 2021, godz. 12:00, Szczecin](#) (Cmentarz Centralny przy ul. Ku Słońcu 125A) – uroczyste obchody Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej pod Pomnikiem Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich

[Występ Teatru Nie Teraz ze spektaklem „Ballada o Wołyniu”](#)

8 lipca 2021, godzina 17:00, Pyrzyce (Pyrzycki Dom Kultury)

9 lipca 2021, godzina 17:00, Gorzów Wielkopolski (Filharmonia Gorzowska)

10 lipca 2021, godzina 18:00, Koszalin (Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki)

11 lipca 2021, godzina 17:00, Szczecin (Teatr Lalek Pleciuga)

[znaczek upamiętniający ofiary ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej](#)

Oddział IPN w Warszawie

Duszniki-Zdrój – prezentacja wystawy „Ukradzione dzieciństwo”

Oddział IPN we Wrocławiu

5-6 lipca 2021, Zamość – referat dr. Michała Siekierki „Historia i działalność wrocławskiego Stowarzyszenia Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów i jego współpraca z instytucjami państwa” na konferencji „Pamięć o ludobójstwie ukraińskich nacjonalistów a problem bezpieczeństwa i stosunków polsko – ukraińskich”, złożenie kwiatów pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego w Zamościu przez delegata reprezentującego IPN Wrocław.

[9 lipca 2021](#) – zajęcia dla przebywających w Areszcie Śledczym we Wrocławiu: wykład dr. Stanisław A. Bogaczewicza „Rzeź wołyńska”, prezentacja filmu: „Było sobie miasteczko”; w kolejnych dniach emisja przez miejscowy radiowęzeł cyklu reportaży: „Wołyń 1943” (autorzy: Anna Lisiecka, Antoni Szybis, Irena Piłatowska, Iwona Smolka). Producent Polskie Radio SA, Agencja Fonograficzna. Wydawca Polskie Radio SA (2011).

11 lipca 2021 – premiera telewizyjna reportażu „Bomba na Wołyniu” z serii „13 minut w przeszłość. Archiwa Dolnego Śląska”

11 lipca 2021, Nový Malín (Czechy) – udział Jerzego Rudnickiego (OBEN IPN Wrocław) w obchodach poświęconych Pamięci Ofiar Zbrodni na Wołyniu organizowanych w miejscowości Nový Malín w Republice Czeskiej

[11 lipca 2021, Wrocław](#) – udział w oficjalnych obchodach organizowanych przez władze samorządowe i organizacje społeczne; okolicznościowe wystąpienia pracowników OIPN Wrocław na spotkaniu organizowanym przez Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów

10.30 – obchody przed Pomnikiem Mauzoleum na skwerze Ksawerego Dunikowskiego (okolicznościowe wystąpienia, modlitwa, Apel Poległych, salwa honorowa, składanie kwiatów i zniczy)

12.00 – Msza święta w kościele NMP na Piasku za pomordowanych obywateli polskich przez OUN-UPA w latach 1939-1947

15 lipca 2021 – audycja Radia Rodzina poświęcona zbrodni wołyńskiej z cyklu „Odkrywamy historię i pamięć z IPN”. W programie udział wziął dr Michał Siekierka.

opracowanie wraz ze SUOZUN specjalnego numeru czasopisma *Na rubieży* wydanego przez wrocławski oddział IPN oraz SUOZUN

10 lipca 2021, Kędzierzyn-Koźle – referat dr. Michała Siekierki „Ukraiński Piemont. Ruś Zakarpacka jako niemiecki eksperyment polityczny” podczas obchodów, złożenie kwiatów pod Tablicą Pamięci.

lipiec/sierpień 2021 – finalizacja warunków formalno-prawnych w sprawie przekazania Instytutowi przez Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów zbiorów archiwalnych dotyczących ludobójstwa na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.

Delegatura IPN w Opolu

10 lipca 2021, Kędzierzyn-Koźle – udział pracowników Delegatury IPN w Opolu w XVIII Wojewódzkich Dniach Kultury Kresowej oraz Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej

11 lipca 2021, Opole – udział pracowników Delegatury IPN w Opolu w uroczystościach poświęconych zbrodni wołyńskiej, organizowanych przez opolski urząd wojewódzki.